

at saa at sige alle disse Røster jo ere Røster, der have lydt fra Forfattere selv, som for saa vidt ere interesserede i Sagen, bevidst eller ubevidst, som det jo er en Selvfølge, at enhver Forfatter, navnlig enhver, der skriver Teaterstykker, ønsker og maa ønske saa fuld Frihed til at skrive, hvad han vil, og hvad han mener er rigtigt, som paa nogen Maade muligt. Men jeg tror ganske sikkert, at de ærede Medlemmer — jeg undtager naturligvis dem, som af politiske Grunde have taget en forudfattet Mening —, som enten have læst Stykket, eller som ville gøre sig den Ulejlighed at læse det — morsomt er det nu ikke —, ville med mig erkende, at de Grundsetninger, som dette Stykke gør sig til Talsmand for, og som man i forskellige Anmeldelser af Stykket har forklaret som den fri Kærligheds Grundsetninger, men som i Virkeligheden gaa langt, langt videre, og de Praktiker, som dette Stykke gør sig til Talsmand for, ere af en saadan Natur, at det absolut vilde virke i høj Grad nedbrydende paa Ungdommen, naar Stykket blev opført paa en Scene med den Dygtighed, den Levendegørelse, som de paagældende Skuespillere og Skuespillerindere raade over. Det er, som sagt, min Opfattelse, den kan naturligvis være fejl, jeg har anset den for at være rigtig og har derfor handlet ud derfra.

Det andet Spørgsmaal, som har været berørt, og som har været knyttet sammen med Spørgsmaalet om Censur, er Spørgsmaalet om Bevillingsvæsenet med Hensyn til Opførelse af sceniske Præstationer. Der har man raabt paa, at vi skulle have Næringsfrihed. Hvorfor skulle vi ikke paa det Omraade have Næringsfrihed lige saa vel som paa andre Omraader? Naar en Mand faar Lyst til at handle med Støvler, løser han sit Borgerskab og aabner sin Butik. Faar en Mand Lyst til at blive Grosserer, løser han sit Borgerskab og aabner sit Kontor, og faar en Mand Lyst til at blive Teaterdirektør, hvorfor skulde han saa ikke kunne løse sit Borgerskab og aabne sin Scene ligesom alle andre næringsdrivende?

Jeg vil dertil sige, at for mig staar det saaledes, at det at opføre sceniske Præstationer offentligt er noget mere, noget langt højere, langt vigtigere og betydningsfuldere end at drive almindelig borgerlig Næring. Efter min Mening er det netop ifølge Scenens store Betydning for det Publikum, der søger Teatrene, og hvorom jeg før har talt, en af de højeste Samfundsopgaver, som er til. Det er noget,

som efter min Opfattelse ikke bør overlades til den første den bedste, der enten selv eller gennem sine Venner er i Besiddelse af den fornødne Kapital til at sætte noget saadant paa Benene, baade fordi hele Samfundet gennem en god Teatervirksomhed kan højnes og er bleven højnet i Tidernes Løb i en overordentlig Grad, og fordi Samfundet ved slet Teatervirksomhed kan blive neddraget i tilsvarende Grad. Og jeg tror, at man vil give mig Ret i, at hvis der var Næringsfrihed paa Teateromraadet, saa vilde dette meget hurtigt føre til en saadan Konkurrence, at i alt Fald mange af dem, der ledede Teaterscener, vilde, af Hensyn til Konkurrencen, være nødt til at drage Niveauet nedad. Derfor tror jeg, at det vil vinde almindelig Erkendelse, hvis man kommer til at forhandle nærmere om dette Spørgsmaal, at det vil være rigtigt at vedblive med at kunne sigte og vrage dem, der ønske at kunne opføre sceniske Præstationer. Der kan man naturligvis, som man kan det i alle menneskelige Forhold, paastaa, at den Sigten og Vragen, der nu finder Sted, ikke er den rette. Jeg, der i Øjeblikket staar i Spidsen derfor, søger selvfølgelig efter bedste Evne at træffe det, som efter min Mening er det rette; om det lykkes, kan der være forskellige Meninger om, og ligeledes kan der være forskellige Meninger om, hvorvidt denne Sag bør hvile i Justitsministeriet, eller om den burde hvile i et andet Ministerium, eller muligvis hos en eller anden Institution udenfor og uafhængig af Ministeriet, eller om det muligvis burde være et Lovgivningsanliggende, saaledes at Rigsdagen afgør det. Alt dette kan der være forskellige Meninger om, men indtil man kommer med et Forslag, som er bedre end den nuværende Ordning, vil jeg i alt Fald, saa længe jeg er i min nuværende Stilling, holde mig til det System, som hidtil har været praktiseret.

Maa jeg sige, under denne Debat er naturligvis Censur heller ikke gaet Ram forbi. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) har haft Censur under sin venlige Behandling. Det er Spalte 288; der siger det ærede Medlem, at Censur gør i alle Maader Indtryk af at være ganske blottet for litterære Forudsætninger, ganske blottet for Kultur. Ja, jeg ved jo — jeg har saa ofte hørt det af det ærede Medlems egen Mund, men ikke af andre —, at det ærede Medlem er en stor Kulturbærer, en stor Kulturbedømmer. Jeg deler nu ikke denne Opfattelse, og jeg